

Umowa o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą

Informator dla celów wypełnienia wniosku o polską rentę z tytułu niezdolności do pracy na formularzu CAN-PL 1

Jeżeli mieszkasz w Kanadzie oraz zamierzasz ubiegać się o przyznanie polskiej renty z tytułu niezdolności do pracy przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) lub Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) na podstawie polsko-kanadyjskiej umowy o zabezpieczeniu społecznym musisz zgłosić wniosek – w tym celu wypełnij formularz wniosku CAN-PL 1

1. Jak wypełnić formularz wniosku CAN-PL 1 ?

- Wypełnij dokładnie i czytelnie punkty od 1 do 7 formularza wniosku, pomijając punkt 8, który wypełni kanadyjska instytucja ubezpieczeniowa.
- Zaznacz krzyżykiem odpowiednie kratki, natomiast w miejsca wykropkowane wpisz drukowanymi literami wymagane informacje.
- Pamiętaj o korzystaniu z uwag zamieszczonych na końcu formularza wniosku. W uwagach tych wskazane zostały dodatkowe informacje oraz wyjaśnienia, które ułatwią i pomogą wypełnić punkty formularza oznaczone przypisami od (1) do (15) oraz wskażą, jakie dokumenty musisz dołączyć do wniosku.
- W formularzu rzetelnie i zgodnie z prawdą podaj wszystkie informacje oraz dane, które są niezbędne do ustalenia prawa i obliczenia wysokości polskiej renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ważna informacja: Nie zapomnij wypełnić również załącznika „Oświadczenie wnioskodawcy” do CAN-PL 1. Dołącz go do wypełnionego formularza wniosku CAN-PL 1.

Formularz CAN-PL 1 oraz załącznik do tego formularza znajdziesz na stronie www.zus.pl lub www.krus.gov.pl/bip

2. Jakie dokumenty załączyć do wniosku CAN-PL 1 ?

W celu sprawnego i prawidłowego rozpatrzenia Twojego wniosku przez ZUS lub KRUS, musisz udokumentować swoją niezdolność do pracy, a także swoje okresy zatrudnienia i ubezpieczenia w Polsce oraz wysokość osiągniętych zarobków, od których uzależniona będzie wysokość renty. Aby ułatwić zgromadzenie wymaganej dokumentacji, poniżej wskazujemy

dokumenty, jakimi generalnie możesz udowodnić niezdolność do pracy, a także okresy zatrudnienia i ubezpieczenia w Polsce oraz wysokość osiągniętych w tym czasie zarobków.

Jeśli urodziłeś się po 31.12.1948 r. i masz już ustalony przez ZUS kapitał początkowy nie musisz ponownie dokumentować swoich okresów zatrudnienia i ubezpieczenia w Polsce, a także wysokości osiągniętych zarobków, przypadających przed 1999 r.

Ważna informacja: Od 1 grudnia 2017 r. ZUS nie może przyznać renty z tytułu niezdolności do pracy osobie, która ma już ustalone prawo do emerytury albo spełnia warunki wymagane do jej uzyskania. Oznacza to, że jeżeli masz już ustalone prawo do polskiej emerytury albo spełniasz warunki wymagane do uzyskania takiej emerytury – wniosek o rentę ZUS załatwi decyzją odmawiającą prawa do renty z powodów formalnych, bez badania niezdolności do pracy i warunków stażowych.

1) Jakie dokumenty załączyć w celu potwierdzenia niezdolności do pracy ?

Aby lekarz orzecznik ZUS lub lekarz orzecznik KRUS mógł stwierdzić Twoją niezdolność do pracy, do wniosku musisz dołączyć:

➤ Formularz opinii lekarskiej ZUS N-11C/Kanada, dokładnie wypełniony oraz podpisany przez Twojego kanadyjskiego lekarza – formularz tej opinii możesz pozyskać ze strony internetowej ZUS www.zus.pl lub KRUS www.krus.gov.pl/bip/ oraz ze strony internetowej Service Canada <https://catalogue.servicecanada.gc.ca/content/dam/eforms/en/invalidityKit.pdf>

➤ Wszelką posiadaną dokumentację medyczną dotyczącą stanu zdrowia, wyników badań oraz stwierdzonych chorób, które są przyczyną niezdolności do pracy – dokumentacja nie musi być przetłumaczona na język polski.

2) Jakie dokumenty załączyć w celu potwierdzenia okresów zatrudnienia i ubezpieczenia w Polsce ?

➤ Podstawowymi dokumentami potwierdzającymi okresy zatrudnienia są przede wszystkim: świadectwa pracy; pisemne zaświadczenie zakładu pracy (pracodawcy); legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dokonane przez pracodawców, z których wynika data rozpoczęcia i zakończenia pracy, wymiar czasu pracy, rodzaj wykonywanej pracy, a wpisy te potwierdzone są pieczęcią zakładu pracy/ pracodawcy oraz podpisem i pieczęcią służbową pracodawcy lub upoważnionego pracownika.

➤ Okresy zatrudnienia mogą być potwierdzone także innymi, pośrednimi dowodami, takimi jak: umowy o pracę i aneksy do tych umów (kolejne angaże); wpisy w dowodzie osobistym; legitymacje służbowe; legitymacje związków zawodowych; pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia (np. o powołaniu, mianowaniu, zmianie angażu, przyznaniu nagrody, udzieleniu urlopu) –

jeżeli z tych dowodów pośrednich wynika fakt zatrudnienia oraz na ich podstawie można ustalić jego okres.

➤ Jeżeli nie możesz uzyskać dowodów, które potwierdzają okresy zatrudnienia możesz je potwierdzić zeznaniami świadków. Jednakże dotyczy to wyłącznie okresów zatrudnienia przebytych do 14 listopada 1991 r. W takim przypadku musisz złożyć oświadczenie, że nie posiadasz dokumentów, którymi mógłbyś udowodnić okres zatrudnienia. Druki: „Oświadczenie wnioskodawcy w sprawie braku dokumentów” oraz „Zeznanie świadka w sprawie emerytalno-rentowej” są dostępne na stronach internetowych ZUS: www.zus.pl

➤ Dokumentami, które potwierdzają okresy działalności na własny rachunek są dowody o okresach opłacania składek na ubezpieczenie społeczne (np. książeczka wpłat, potwierdzenie z ZUS). Jeśli nie masz takich dowodów, podaj numer konta płatnika składek (NKP) oraz wskaż siedzibę i okres prowadzonej działalności na własny rachunek.

➤ Dokumentami potwierdzającymi okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w tym gospodarstwie przed 1 lipca 1977r. (przed tą datą rolnicy nie podlegali ubezpieczeniu społecznemu) są dokumenty stwierdzające tytuł władania gospodarstwem np. akt notarialny, akt własności ziemi, umowa dzierżawy.

Osoby, które pracowały w gospodarstwach rolnych rodziców (lub dziadków) w charakterze domowników przed wprowadzeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego dla tych osób (przed 1 stycznia 1983 r.), a następnie przejęły to gospodarstwo powinny przedłożyć oświadczenie o pracy w nim. W innym przypadku wnioskodawca powinien także dostarczyć zaświadczenie urzędu gminy potwierdzające miejsce zamieszkania oraz istnienie gospodarstwa rolnego w podanym okresie. Jeżeli urząd gminy nie jest w stanie potwierdzić tych faktów należy przedłożyć pisemne zeznania co najmniej dwóch świadków.

Druki „Oświadczenie wnioskodawcy w sprawie braku dokumentów” oraz „Zeznanie świadka” są dostępne na stronie internetowej:

<http://www.krus.gov.pl/bip/formularze-i-wnioski/swiadczenia/>

➤ Dokumentami potwierdzającymi podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1990 r. oraz od 1 stycznia 1991 r. – w przypadku osób ubiegających się o rentę pracowniczą (z ZUS) – jest zaświadczenie wystawione przez KRUS.

Osoby ubiegające się o rentę rolniczą (z KRUS) nie muszą przedkładać zaświadczenia potwierdzającego podleganie ubezpieczeniu rolniczemu w powyższych okresach, gdyż informacja taka znajduje się w rejestrach KRUS.

Jeżeli KRUS nie będzie mogła potwierdzić okresów ubezpieczenia społecznego rolników w okresie od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1990 r., gdyż dane wnioskodawcy nie zostały przekazane przez urząd gminy (sprawy ubezpieczenia i opłacania składek leżały w gestii tych urzędów przed powołaniem jednostek organizacyjnych KRUS), to należy przedstawić w ZUS lub w KRUS zaświadczenie dotyczące podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w powyższym okresie, wystawione przez właściwy urząd gminy, na terenie którego było położone gospodarstwo rolne.

➤ Dokumentami potwierdzającymi okresy nieskładkowe (np. okresy pobierania zasiłków chorobowych, okresy nauki w szkole wyższej i nauki na studiach doktoranckich, okresy urlopów wychowawczych i opieki nad dzieckiem) są generalnie: zaświadczenia płatników składek lub inne dokumenty właściwych organów.

Ważna informacja: Szczegółowe informacje o rodzajach dokumentów wymaganych do udowodnienia określonych okresów składkowych oraz okresów nieskładkowych znajdziesz w Wykazie zamieszczonym na końcu Informatora. Informacje są udostępnione również na stronie ZUS pod adresem:

<http://www.zus.pl/swiadczenia/emerytury/okresy-uwzgledniane-przy-ustalaniu-prawa-do-emerytury-i-renty-i-obliczaniu-wysokosci-tych-swadczen>

oraz na stronie KRUS pod adresem:

<http://www.krus.gov.pl/zadania-krus/swiadczenia/swiadczenia-z-ubezpieczenia-emerytalno-rentowego/dokumentacja-wymagana-przy-ubieganiu-sie-o-ustalenie-prawa-do-rolniczych-swadczen-emerytalno-rentowych-renta-rodzinna>

3) Jakie dokumenty załączyć w celu potwierdzenia wysokości zarobków osiągniętych w Polsce ?

- Podstawowymi dokumentami, które potwierdzają wysokość wynagrodzenia, przychodu, dochodu oraz uposażenia są: zaświadczenia wystawione na druku ZUS Rp-7 przez pracodawcę lub jego następcę prawnego na podstawie dokumentacji płacowej będącej w jego posiadaniu; legitymacja ubezpieczeniowa z wpisami o okresach zatrudnienia i osiągniętych w tych okresach zarobkach; inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.
- Jeśli nie możesz przedłożyć wyżej wymienionych dokumentów, możesz przedstawić inną dokumentację, która potwierdza wysokość osiągniętych zarobków (np. umowy o pracę, pisma o powołaniu, mianowaniu).
- Równoważnymi dowodami, które potwierdzają wysokość wynagrodzenia są kserokopie dokumentów płacowych wydane przez archiwa lub inne jednostki zajmujące się przechowywaniem dokumentów zlikwidowanych zakładów pracy, uwierzytelnione przez osoby kierujące archiwami lub firmami przechowującymi dokumenty (np. listy płac, karty wynagrodzeń, angaże ze stawką miesięczną wynagrodzenia).

Ważna informacja: Jeżeli brak jest dokumentów potwierdzających wynagrodzenie za dany okres zatrudnienia, ZUS przyjmie minimalne wynagrodzenie odpowiednio do wymiaru czasu pracy.

4) Jakie dokumenty załączyć dla celów wypłaty renty?

Osobom zamieszkałym w Kanadzie, renta – w zależności od dokonanej decyzji – może być wypłacana:

- na rachunek bankowy w Polsce – jeśli dokonałeś takiego wyboru, do wniosku dołącz zaświadczenie z banku o numerze rachunku bankowego oraz, że jesteś właścicielem lub współwłaścicielem tego rachunku.

➤ do rąk osoby upoważnionej zamieszkałej w Polsce – jeśli dokonałeś takiego wyboru, do wniosku dołącz pełnomocnictwo, które wskaże osobę uprawnioną do odbioru renty w Twoim imieniu (pełnomocnictwo powinno zawierać dokładne dane osobowo-adresowe: imię, nazwisko, PESEL, dokładny adres zawierający kod pocztowy, miasto, ulicę, numer domu, numer mieszkania).

➤ na rachunek bankowy w Kanadzie – jeśli dokonałeś takiego wyboru, do wniosku dołącz wystawione przez bank kanadyjski zaświadczenie, które zawiera następujące informacje:

- dokładną nazwę i adres banku,
- kod identyfikacyjny banku (SWIFT/BIC),
- pełny numer rachunku bankowego do transakcji międzynarodowych z jednoznacznym określeniem właściwej kolejności członów w postaci ciągu cyfr,
- stwierdzenie, że jesteś właścicielem lub współwłaścicielem tego rachunku bankowego.

Ważna informacja: Wszystkie wymagane dokumenty dołącz do wniosku w oryginale. Jeżeli chcesz zachować oryginały dokumentów, do wniosku możesz dołączyć ich kopie. Kopie muszą jednak zostać poświadczone za zgodność z oryginałami. Poświadczenia kopii dokumentów za zgodność z oryginałami może dokonać urzędnik kanadyjskiej instytucji ubezpieczeniowej, a także konsul RP albo notariusz.

5) Gdzie uzyskać informacje o poszukiwanych dokumentach osobowych oraz dokumentach płacowych zlikwidowanych zakładów pracy ?

Jeżeli poszukujesz swoich dokumentów osobowych i płacowych możesz skorzystać z „Bazy zlikwidowanych lub przekształconych zakładów pracy”. Zawiera ona alfabetyczny spis zlikwidowanych lub zniesionych zakładów pracy oraz informację o miejscu przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej byłych pracowników. W bazie tej zamieszczone są różne jednostki organizacyjne: przedsiębiorstwa, organizacje związkowe i partyjne, spółdzielnie, PGR i inne. Baza jest dostępna do wglądu w każdej placówce ZUS, jak również na stronie internetowej ZUS: <http://www.zus.pl/swiadczenia/emerytury/baza-zlikwidowanych-lub-przekształconych-zakladow-pracy>

Informacje o miejscach przechowywania dokumentów osobowych oraz dokumentów płacowych uzyskasz również z Archiwum Dokumentacji Osobowej i Płacowej w Milanówku (05-822 Milanówek, ul. St. Okrzei 1). Pod numerem telefonu (22) 635 68 22 – działa punkt konsultacyjno-informacyjny. Archiwum prowadzi także największą w Polsce internetową bazę danych o miejscach przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej - jej adres to: <https://ewidencja.warszawa.ap.gov.pl/miejsca.php>

3. Gdzie zgłosić wniosek o rentę?

- Wypełniony formularz wniosku o polską rentę CAN-PL 1 – wraz ze Stroną dodatkową CAN-PL 1 oraz wszystkimi wymaganymi dokumentami dowodowymi – przekaz do kanadyjskiej instytucji ubezpieczeniowej Service Canada. Instytucja kanadyjska – po potwierdzeniu w pkt. 8 formularza wniosku CAN-PL 1 Twoich danych osobowo-adresowych – prześle skompletowany wniosek do rozpatrzenia do właściwej polskiej instytucji ZUS lub KRUS.
- Skompletowany wniosek o polską rentę możesz przekazać również bezpośrednio do polskiej instytucji ZUS (na adres: Oddział ZUS w Łodzi, ul. Zamenhofa 2, 90-431 Łódź) lub KRUS (na adres: Oddział Regionalny KRUS w Krakowie – Wydział Świadczeń Zagranicznych w Nowym Sączu, ul. Młyńska 8, 33-300 Nowy Sącz) – w takim jednak przypadku do wniosku musisz dołączyć dodatkowo oryginały lub poświadczone kopie dokumentów potwierdzających Twoje dane osobowo-adresowe (np. dokument tożsamości, odpisy aktu stanu cywilnego).

Ważna informacja: Prawidłowo wypełniony wniosek CAN-PL 1 wraz załącznikiem do CAN-PL 1 oraz wszystkimi wymaganymi dokumentami dowodowymi pozwoli na szybsze rozpatrzenie tego wniosku przez ZUS lub KRUS. W przypadku niekompletnego wniosku konieczne będzie dodatkowe postępowanie wyjaśniające, co wydłuży czas obsługi Twojego wniosku.

Wykaz dokumentów wymaganych do udowodnienia poszczególnych okresów składkowych oraz okresów nieskładkowych

1. Okresy składkowe oraz wymagana dokumentacja

Okresy składkowe	Wymagana dokumentacja
1) okresy opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po dniu 31 grudnia 1998 r. oraz okresy nieopłacenia składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek	potwierdzenie dokonane przez ZUS lub płatnika składek (świadczenie pracy, zaświadczenie lub inny dokument)
2) okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości określonej w przepisach o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych, w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym twórców, o ubezpieczeniu osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, o ubezpieczeniu członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i kółek rolniczych, o ubezpieczeniu osób prowadzących działalność gospodarczą, o ubezpieczeniu duchownych, a także w przepisach o adwokaturze, o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu oraz o pomocy społecznej od 15 listopada 1991r. do 31 grudnia 1998 r.	potwierdzenie dokonane przez ZUS lub płatnika składek (świadczenie pracy, zaświadczenie lub inny dokument)
3) okresy zaliczone do okresów ubezpieczenia społecznego duchownych: <ul style="list-style-type: none"> • okresy pozostawania duchownymi przed 1 lipca 1989 r., pod warunkiem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne za cały okres podlegania temu ubezpieczeniu od 1 lipca 1989 r. do 31 grudnia 1998 r. • okresy przebywania duchownych na misjach oraz prowadzenia przez nich działalności duszpasterskiej wśród Polonii, przypadające po 14 listopada 1991r., do 31 grudnia 1998 r. 	zaświadczenie potwierdzające okresy pozostawania duchownym wydane przez właściwe władze diecezjalne bądź zakonne
okresy czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy jej równorzędne albo okresy	świadczenie służby lub zaświadczenie odpowiednich organów, w których pełniona

Okresy składkowe	Wymagana dokumentacja
zastępczych form tej służby	była służba zawodowa, w odniesieniu do pozostałych okresów zaświadczenie Wojskowej Komendy Uzupełnień albo książeczka wojskowa
4) okresy działalności kombatanckiej, działalności z nią równorzędnej, a także okresy zaliczane do okresów tej działalności oraz okresy podlegania represjom wojennym i czasu powojennego, określone w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego	zaświadczenie Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
5) okresy pełnionej w Polsce służby: <ul style="list-style-type: none"> • w Policji (Milicji Obywatelskiej), • w Urzędzie Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego i Służbie Wywiadu Wojskowego oraz Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (w organach bezpieczeństwa publicznego) • w Straży Granicznej • w Służbie Więziennej • w Państwowej Straży Pożarnej • w Służbie Celnej • w Biurze Ochrony Rządu 	świadczenie służby lub zaświadczenie stosownych organów
6) okresy pobierania zasiłku macierzyńskiego	zaświadczenie pracodawcy lub ZUS
7) okresy osadzenia w więzieniach lub innych miejscach odosobnienia na terytorium Polski na mocy skazania albo bez wyroku po 31 grudnia 1956 r. za działalność polityczną	zaświadczenie prezesa sądu okręgowego potwierdzające osadzenie w więzieniach lub innych miejscach odosobnienia na mocy skazania, natomiast okresy osadzenia w tych miejscach bez wyroku – zaświadczenie Prezesa Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
8) okresy zatrudnienia za granicą osób, które w tym czasie nie były obywatelami polskimi, jeżeli powróciły do kraju po 22 lipca 1944 r. i zostały uznane za repatriantów	dokument potwierdzający status repatrianta oraz dowody zatrudnienia
9) okresy świadczenia pracy po 1956 r. na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 r.	decyzja Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wydana po przedłożeniu dokumentów lub ocenie zeznań świadków

2. Za okresy składkowe uważa się również przypadające przed 15 listopada 1991 r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na to ubezpieczenie:

Okresy składkowe	Wymagana dokumentacja
1) okresy zatrudnienia po ukończeniu 15 lat:	
<ul style="list-style-type: none"> na obszarze państwa polskiego – w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową 	<p>świadczenie pracy, zaświadczenie lub wpis do legitymacji ubezpieczeniowej, a w razie ich braku wpis w dowodzie osobistym „książeczkowym”, zeznania świadków, legitymacja służbowa, legitymacja związków zawodowych lub pismo o powołaniu, mianowaniu, angażowaniu, zwolnieniu, wyróżnieniu, udzieleniu urlopu oraz potwierdzenie ZUS, jeżeli pracodawca zgłaszał imiennie pracownika do ubezpieczenia społecznego</p>
<ul style="list-style-type: none"> obywateli polskich za granicą – w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych i urzędach konsularnych, w stałych przedstawicielstwach przy Organizacji Narodów Zjednoczonych i w innych misjach lub misjach specjalnych, a także w innych polskich placówkach, instytucjach lub przedsiębiorstwach, do których zostali delegowani lub skierowani, dotyczy to również członków rodziny delegowanego lub skierowanego tam pracownika, którzy podjęli zatrudnienie w tych placówkach w czasie pobytu za granicą 	<p>zaświadczenie właściwych organów</p>
<ul style="list-style-type: none"> obywateli polskich za granicą – w organizacjach międzynarodowych, zagranicznych instytucjach i zakładach, do których zostali skierowani w ramach współpracy międzynarodowej lub w których byli zatrudnieni za zgodą właściwych władz polskich, zgoda nie jest wymagana w stosunku do pracowników, którzy wyjechali za granicę przed 9 maja 1945 r. 	<p>zaświadczenie jednostki kierującej</p>
<ul style="list-style-type: none"> obywateli polskich za granicą – u innych pracodawców zagranicznych, jeżeli w okresie pracy za granicą były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce 	<p>potwierdzenie ZUS o okresach opłacania składek na ubezpieczenie społeczne</p>

Okresy składkowe	Wymagana dokumentacja
2) okresy pracy przymusowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • wykonywanej na rzecz hitlerowskich Niemiec w czasie II wojny światowej • wykonywanej na obszarze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w okresie od 17 września 1939 r. do 31 grudnia 1956 r. • wykonywanej na rozkaz władz alianckich do 31 grudnia 1945 r. 	dokumenty lub zeznania świadków
<ul style="list-style-type: none"> • wykonywanej w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranu oraz batalionach budowlanych podczas odbywania służby wojskowej w Wojsku Polskim 	zaświadczenie Wojskowej Komendy Uzupełnień
3) okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze państwa polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed 1 stycznia 1975 r.	świadczenie pracy, umowa o naukę zawodu, o przyuczenie do określonej pracy, o odbywanie wstępnego stażu pracy, zaświadczenie zakładu pracy albo zeznania świadków, jeżeli pracodawca stwierdzi brak dokumentacji z tego okresu i brak możliwości, potwierdzenia, że z młodocianymi pracownikami były zawierane umowy albo pracodawca potwierdzi, że zawierał umowy z młodocianymi pracownikami, lecz nie może potwierdzić faktu zatrudnienia konkretnego młodocianego pracownika.
4) okresy pracy wykonywanej w czasie odbywania na obszarze państwa polskiego kary pozbawienia wolności, kary aresztu za wykroczenie oraz w czasie tymczasowego aresztowania – w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy określonego dla takiej pracy	zaświadczenie wydane przez zakład karny lub areszt śledczy
5) okresy niewykonywania pracy po ustaniu zatrudnienia, jeżeli za te okresy na podstawie przepisów kodeksu pracy zostało wypłacone wynagrodzenie lub odszkodowanie	orzeczenie sądu, zaświadczenie pracodawcy
6) okresy czasowego pozostawania bez pracy na obszarze państwa polskiego z powodu niemożności jej otrzymania lub niemożności podjęcia szkolenia zawodowego, w tym okresy pobierania zasiłków z funduszu aktywizacji	zaświadczenie wydziału zatrudnienia urzędu pracy

Okresy składkowe	Wymagana dokumentacja
zawodowej, zasiłków dla bezrobotnych oraz zasiłków szkoleniowych wypłaconych z Funduszu Pracy	
7) niewykonywania pracy przed dniem 4 czerwca 1989 r. na skutek represji politycznych	decyzja Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
8) okresy sprawowania mandatu posła lub senatora w państwie polskim	zaświadczenie właściwego organu
9) okresy internowania na podstawie art. 42 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym (Dz.U. nr 29, poz. 154; Dz.U. z 1982 r. nr 3, poz. 18 oraz z 1989 r. nr 34, poz. 178)	zaświadczenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, do którego zostały przekazane przez komendy policji dokumenty dotyczące internowania
10) okresy wykonywania działalności twórczej lub artystycznej na obszarze państwa polskiego:	
<ul style="list-style-type: none"> • objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne lub w których ubezpieczony był zwolniony od jej opłacania 	potwierdzenie ZUS o okresach opłacania składek na ubezpieczenie społeczne lub o okresie zwolnienia z opłacania tych składek
<ul style="list-style-type: none"> • przypadającej przed 1 stycznia 1974 r., uznanej przez Komisję ds. Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców, działającą przy ministrze właściwym do spraw kultury, pod warunkiem, że twórca lub artysta opłacał składki na ubezpieczenie społeczne po 31 grudnia 1973 r. 	decyzja Komisji do spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców
11) okresy pracy adwokatów wykonywanej na obszarze państwa polskiego:	
<ul style="list-style-type: none"> • objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od jej opłacania 	zaświadczenie zespołu adwokackiego, a w przypadku adwokatów wykonujących zawód indywidualnie potwierdzenie ZUS o okresach opłacania składek lub o okresach zwolnienia z ich opłacania
<ul style="list-style-type: none"> • przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego z tego tytułu 	zaświadczenie lub inny dokument
12) okresy wykonywania na obszarze państwa polskiego pracy nakładczej:	
<ul style="list-style-type: none"> • objętej obowiązkiem ubezpieczenia 	potwierdzenie o okresach opłacania składek

Okresy składkowe	Wymagana dokumentacja
społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od jej opłacania	na ubezpieczenie społeczne lub o okresie zwolnienia z ich opłacania albo inny dokument
<ul style="list-style-type: none"> • przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia z tego tytułu, <p>jeżeli w tych okresach osoba wykonująca taką pracę uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia, określonego na podstawie przepisów kodeksu pracy</p>	zaświadczenie podmiotu zatrudniającego lub inny dokument
13) okresy pracy na obszarze państwa polskiego w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych i w innych spółdzielniach zrzeszonych w Centralnym Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, w zespołowych gospodarstwach rolnych spółdzielni kółek rolniczych zrzeszonych w Krajowym Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych oraz pracy na rzecz tych spółdzielni:	
<ul style="list-style-type: none"> • objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki • przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego z tego tytułu 	potwierdzenie spółdzielni dotyczące dni faktycznie przepracowanych
14) okresy pracy na obszarze państwa polskiego wykonywanej na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia oraz współpracy przy wykonywaniu takiej umowy:	
<ul style="list-style-type: none"> • objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego i okresy kontynuowania tego ubezpieczenia, za które opłacono na nie składkę lub w których występowało zwolnienie od jej opłacania 	potwierdzenie płatnika składek lub inny dokument
<ul style="list-style-type: none"> • wykonywanej przed 1 stycznia 1976 r., jeżeli umowa odpowiadała warunkom ubezpieczenia obowiązującym w tym dniu 	zaświadczenie lub inny dokument właściwego podmiotu na rzecz którego wykonywano umowę agencyjną lub umowę zlecenia

Okresy składkowe	Wymagana dokumentacja
15) okresy pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarze państwa polskiego:	
<ul style="list-style-type: none"> objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego i okresy kontynuowania tego ubezpieczenia, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki 	potwierdzenie ZUS o okresach opłacania składek na ubezpieczenie społeczne lub o okresach zwolnienia z opłacania tych składek
<ul style="list-style-type: none"> prowadzonej przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia z tego tytułu, jeżeli prowadzenie działalności gospodarczej odpowiadało warunkom ubezpieczenia 	zaświadczenie właściwej organizacji, cechu
16) okresy współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarze państwa polskiego objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego oraz okresy kontynuowania tego ubezpieczenia, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od jej opłacania	potwierdzenie ZUS o okresach opłacania składek na ubezpieczenie społeczne lub o okresach zwolnienia z ich opłacania
17) okresy ubezpieczenia społecznego duchownych na obszarze państwa polskiego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki	potwierdzenie ZUS o okresach opłacania składek na ubezpieczenie społeczne lub o okresach zwolnienia z ich opłacania
18) okresy pobierania stypendium sportowego z tytułu wyczynowego uprawiania sportu na obszarze państwa polskiego po ukończeniu 15 roku życia, z wyjątkiem okresów pobierania stypendium przez osoby uczące się lub studiujące w systemie studiów dziennych	zaświadczenie klubu sportowego lub jednostki wypłacającej takie stypendium

3. Okresy nieskładkowe oraz wymagana dokumentacja

Okresy nieskładkowe	Wymagana dokumentacja
1) okresy pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie przepisów kodeksu pracy	zaświadczenie pracodawcy
2) okresy pobierania zasiłków z ubezpieczenia społecznego: chorobowego lub opiekuńczego	zaświadczenie pracodawcy lub ZUS

Okresy nieskładkowe	Wymagana dokumentacja
3) okresy pobierania świadczenia rehabilitacyjnego	decyzja ZUS lub zaświadczenie pracodawcy
4) okresy pobierania zasiłku chorobowego i opiekuńczego oraz świadczenia rehabilitacyjnego po ustaniu obowiązku ubezpieczenia	decyzja ZUS lub zaświadczenie ZUS
5) okresy pobierania renty chorobowej po ustaniu zatrudnienia w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa obowiązującego w danym zawodzie lub po ustaniu obowiązku ubezpieczenia społecznego z innego tytułu	decyzja ZUS lub zaświadczenie ZUS
6) okresy niewykonywania pracy po ustaniu zatrudnienia, jeżeli za te okresy, na podstawie przepisów kodeksu pracy, zostało wypłacone odszkodowanie	orzeczenie sądu, zaświadczenie pracodawcy
7) przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy – z powodu opieki nad dzieckiem:	
<ul style="list-style-type: none"> • w wieku do 4 lat – w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie, bez względu na liczbę dzieci, do 6 lat 	świadcstwo pracy lub zaświadczenie pracodawcy o urlopie wychowawczym bądź bezpłatnym, a w odniesieniu do okresów niewykonywania pracy z powodu opieki – oświadczenie osoby zainteresowanej i skrócony odpis aktu urodzenia dziecka
<ul style="list-style-type: none"> • na które ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługuje zasiłek pielęgnacyjny – dodatkowo w granicach do 3 lat na każde dziecko 	świadcstwo pracy lub zaświadczenie pracodawcy o urlopie wychowawczym lub bezpłatnym, a w odniesieniu do okresów niewykonywania pracy z powodu opieki – oświadczenie osoby zainteresowanej i dokumentacja medyczna, w tym zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia dziecka oraz odpis aktu urodzenia dziecka
8) przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy opieki pielęgnacyjnej nad inwalidą wojennym zaliczonym do I grupy inwalidów lub uznanym za całkowicie niezdolnego	oświadczenie osoby sprawującej opiekę oraz orzeczenie komisji lekarskiej ZUS do spraw inwalidztwa i zatrudnienia lub lekarza orzecznika ZUS (komisji lekarskiej

Okresy nieskładkowe	Wymagana dokumentacja
do pracy oraz do samodzielnej egzystencji, sprawowanej przez członka jego rodziny w wieku powyżej 16 lat, który w okresie sprawowania opieki nie osiągnął przychodu przekraczającego miesięcznie połowę najniższego wynagrodzenia	ZUS) i zaświadczenie potwierdzające status inwalidy wojennego osoby podopiecznej
9) przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy niewykonywania pracy, w granicach do 6 lat, spowodowane koniecznością opieki nad innym niż dziecko członkiem rodziny zaliczonym do I grupy inwalidów lub uznanym za całkowicie niezdolnego do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo uznanym za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym, sprawowanej przez członka jego rodziny w wieku powyżej 16 lat, który w okresie sprawowania opieki nie osiągnął przychodu przekraczającego miesięcznie połowę najniższego wynagrodzenia	oświadczenie osoby sprawującej opiekę oraz orzeczenie komisji lekarskiej ZUS do spraw inwalidztwa i zatrudnienia lub lekarza orzecznika ZUS (komisji lekarskiej ZUS), albo orzeczenie zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności
10) okresy urlopu bezpłatnego oraz przerw w zatrudnieniu w razie nieudzielenia urlopu bezpłatnego małżonkom pracowników skierowanych do pracy w przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, w stałych przedstawicielstwach przy Organizacji Narodów Zjednoczonych i w innych misjach specjalnych za granicą, w instytutach, ośrodkach informacji i kultury za granicą	zaświadczenie potwierdzające udzielenie urlopu bezpłatnego, jeżeli taki urlop był udzielony oraz zaświadczenie instytucji kierującej do pracy za granicą
11) okresy nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, pod warunkiem ukończenia tej nauki, w wymiarze określonym w programie studiów	zaświadczenie uczelni potwierdzające fakt ukończenia studiów, okres ich trwania i programowy wymiar studiów albo dyplom, jeżeli studia zostały zakończone jego uzyskaniem, a z dyplomu tego wynika okres trwania i programowy wymiar studiów
12) okresy kształcenia zawodowego lekarzy w klinikach akademii medycznych i oddziałach instytutów naukowych w charakterze wolontariusza – w granicach do 1 roku	zaświadczenie kliniki akademii medycznej lub instytutu naukowego
13) okresy pobierania zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego	zaświadczenie urzędu pracy o okresach pobierania świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego, wypłacanych przez ten urząd lub potwierdzenie ZUS o okresach

Okresy nieskładkowe	Wymagana dokumentacja
	wypłacania tych świadczeń
14) okresy udokumentowanej niezdolności do pracy, za które wypłacone zostały z Funduszu Pracy: zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki szkoleniowe lub stypendia	zaświadczenie urzędu pracy
15) okresy studiów doktoranckich i aspirantury naukowej w wymiarze określonym w decyzji o ich utworzeniu	zaświadczenie wydane przez jednostkę prowadzącą studia
16) okresy asystenckich studiów przygotowawczych	zaświadczenie wydane przez jednostkę prowadzącą studia